

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst & Din 4.- Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Avstrija se približuje Mali antanti

Ozadje Schuschniggovega potovanja v Prago — Posledice avstrijskega stališča v zadevi sankcij — Nakopala si je jezo Anglije in Francije, Italija pa ji ne more pomagati — Sedaj išče zatočišča pri Mali antanti

Dunaj, 13. decembra. r. Pred par dnevi so napovedali avstrijski listi, da bo avstrijski kancelar dr. Kurt Schuschnigg v kratkem posejil Prago. Ta napoved je izzvala v vseh političnih krogih tem večjo pozornost, ker že od leta 1922 dalje ni noben avstrijski kancelar uradno posejil Prago. Leta 1922, ko je avstrijska krona zdrvela v prepad in je pretil Avstriji popoln finančni polom, je takratni zvezni kancelar prelat Seipri na svojem krožnem potovanju po Evropi, kjer je prošil pomoči, prišel tudi v Prago. Od takrat dalje pa ni bilo nobenih političnih obiskov med Dunajem in Prago, še bolj značilno je, da se je dr. Schuschnigg odločil za obisk v Pragi haš v sedanjem času, ko je Avstrija bolj kot kdaj prej povezana z Italijo. Uradno sicer zatrjujejo, da gre za obisk privatnega značaja ter da bo Schuschnigg v industrijskem klubu v Pragi mel predavanje, toda, da bi bil to edini namen njegovega potovanja v Prago, seveda nihče ne veruje, tem manj, ker je že javljeno, da se bo pri tej priliki sestala s češkoslovaškimi ministrskimi predsednikom dr. Hodžo in drugi ministri češkoslovaške.

Med tem je prišlo v avstrijski vladi do važnih sprememb, po katerih je vpliv dr. Schuschnigga v isti meri padel, kakor je porastel vpliv kneza Starhenberga. Toda od takrat se je tudi zunanje politična scenerija znatno izpremenila. Italija je vse bolj zaposlena s svojim besnimskim podjetjem. Kot podunavska sila stopa Italija vedno bolj v ozadje. Angliška vlada ima po volitvah še večjo avtoriteto. Francija je prešla popolnoma na stran Anglije. Temelji, na katerih je nameravala graditi Avstrija, so se začeli majati. Avstrijski vladi se godi sedaj kakor bolhi na rešetih. Ne ve ne kod ne kam. 1. januarja bi morala Avstrija plačati precejšnje zneske na račun obresti in amortizacije za angleška posojila. Avstrija je skušala najprvo doseči odložitve plačil. Poskus ni uspel. Poslala je posebno komisijo v London, da bi prošila na odlog, toda kakor berače so jih z ostrimi besedami spodbili s praga londonskih finančnikov. Kaj sedaj?

Govori se, da bi se Avstrija sedaj želela pridružiti se sankcijskim državam. Avstrijska vlada bi bila pripravljena, izgovornosti svojega zunanje ministra Berger-Waldenberga, ki je, če tudi po naročilu Starhenberga, nastopil v Ženevi proti Angliji, da bi na ta način vsaj moralno razbremenila svojo barko. Toda kaj pomaga Avstriji, če si zopet pridobi naklonenost Anglije, če pa si istočasno nakopije jezo Italije. Naj se vsa stvar obrne sem ali tja, Avstrija ostane v vsakem primeru med dvema stoličkoma. V takem položaju potuje sedaj avstrijski kancelar v Prago, da bi si izprosil podporo Male antante in varnejše mesto ob njeni strani.

V političnih krogih se vprašujejo, kaj prav za prav zasleduje dr. Schuschnigg s tem svojim nenadnim obiskom v Pragi. Zdi se, da se na Ballhausplatzu polagoma pripravljajo na spremembo avstrijskega zunanje političnega kurza ter da iščejo stikov z Malo antanto. Avstrija je sedaj v hudi zadregi. Če sedaj dunajski tisk govori o »skupnih interesih v Podunavju«, ni treba mnogo kombinatornega talenta, da človek spozna, kam pes tace moli. Avstrijska zunanja politika je že od nekdanj ruda hodila po temnih potih. Čemu bi torej sedaj, ko se Avstrija na strani Italije ne počuti nič več dobro, poskušali srečo pri njenih nasprotnikih.

Zaradi sankcij proti Italiji je med vsemi državami prišla Avstrija v najbolj neprijeten položaj. V Ženevi je bila postavljena o priliki razprave o sankcijah pred alternativno, izbirati med Anglijo in Italijo. Sklep je bil storjen že vnaprej. Dunajska vlada se je zatekla pod okrilje Italije. Temu primerno je podal avstrijski delegat v Ženevi svojo zgodovinsko izjavo, da so zveze Avstrije do Italije močnejše, kakor pa obveznosti do Društva narodov, ki redi Avstrijo že 15 let. Dunaj je zato odklonil sodelovanje pri sankcijah. V Londonu ie bilo slišati takrat besede ostre obsodbe avstrijske politike.

Jugoslaviji pri reševanju teh problemov veliko vlogo tudi socialni razlogi. Sprito izvajanja sankcij bi ostalo veliko število delavcev, zlasti drvjarjev v pasivnih krajih brez dela in zaslužka. Med tem, ko se pričakuje meritorne odločitve v Londonu in Parizu, ne gre, da se ne bi vpoštevala težave, ki jih imajo z uvoznimi vprašanji tako v Londonu kakor v Parizu. Zato se prizadeti krogi nadejajo, da se bodo v svrhu zavarovanja jugoslovenskih izvoznih interesov leda, še druge odredbe, tako glede razširjenega zmanjje trgovske službe kakor eventualno tudi za preorientacijo naše zunanje trgovinske politike.

Ali bo Jugoslavija dobila nadomestilo za sankcije?

V Londonu in Parizu ne kažejo mnogo razumevanja za naše žrtve in malo volje za izpolnitev ženevskih obljub

Pariz, 13. decembra. AA. Jugoslovenska trgovinska delegacija, ki se mudi v Parizu, kjer se pogaja za kompenzacije v svrhu zavarovanja jugoslovenskega izvoza, ki je bil oškodovan zaradi izvajanja sankcij, bo v kratkem zaključila svoje delo. Iz Londona je prispel v Pariz poseben jugoslovenski delegat, ki je bil z enakom misijo poslan v Anglijo. Po njegovem referatu so londonski krogi pokazali mnogo razumevanja za jugoslovenske zahteve, ki se naslanjajo na ženevske sklepe.

Izvoz gradbenega lesa je znašal 1932 leta 419 milijonov (258), 1933 leta 567 (358), 1934 leta pa 611 (387) milijonov. V celoti je znašal izvoz iz Jugoslavije v Italijo leta 1932 700 milijonov Din, leta 1933 725 milijonov, 1934 leta 800 milijonov Din. Če bi mogla Jugoslavija 50% tega izvoza plasirati na drugih tržiščih, bi pomenilo to zanjo doela povoljen rezultat. Poleg finančnih momentov igrajo v

Kakor je znano, sta od vseh držav le Jugoslavija in Albanija ohranili liberalistični sistem, po katerem je uvoz v obe državi brez omejitev in kompenzacij popolnoma svoboden. Neki krogi so mnenja,

Zakaj je Anglija popustila

Francija se je postavila docela na italijansko stran in odrekla nadaljnjo sodelovanje pri sankcijah, zaradi česar se je moral Hoare udati

London, 13. decembra v. Sedaj prihajajo v javnost vesti o pravem ozadju angleškega umika v Parizu ob priliki svetovanja o predlogu za rešitev abesinskega konflikta. Po teh vesteh je izjavil Laval angleškemu ministru Hoareu, da ne bo mogla Francija sodelovati pri eventualnih petrolejskih sankcijah, kakor tudi, da ne more zajamčiti francoske pomoči v primeru, če bo Italija odgovorila na petrolejske sankcije z napadom na angleško mornarico v Sredozemskem morju. Zaradi te izjave je bil Hoare zelo presenečen. Sprva je poskušal pregovoriti Lavala, naj pristane na skupni nastop proti Rimu. Ko pa se mu to ni posrečilo, je pristal po daljšem telefonskem razgovoru z Londonom na načrt predloga za ureditev abesinskega konflikta, kakor ga je predložil Laval. Najsi je opažati v angleški javnosti dokaj veliko nezadovoljstvo s sporazumom o likvidaciji abesinskega spora, je vendar več kakor gotovo, da je Abesinija izgubila svojo bitko in da se bo morala prej ali slej udati pritisku Pariza in Londona, ki bo na brže prekinil svoje dosedanje obojevanje abesinske vojske. Vsa akcija proti nedeljskemu sporazumu v Parizu, ki se vodi sedaj v Londonu, ima edino za cilj, oslabil videt popolne italijanske zmage, zaradi te-

ga je smatrati tudi pot Edna v Ženevo samo za manever, ki naj krije popolni umik Anglije. Vprašanje petrolejskih sankcij bo tudi odloženo za nedoločen čas, najbrže za vedno. V Rimu se drže napram nedeljskim predlogom Lavala in Hoarea še zelo rezervirano. V fašističnih krogih sicer priznavajo, da je Italija dosegla velik uspeh in da je morala Anglija prvič priznati, da je danes Rim čimtelj, s katerim mora računati tudi angleški imperij. Toda kljub temu niso fašisti nič kaj posebno zadovoljni z Lavalovim predlogom. To pa zaradi tega, ker ni v njem nikor govora o neposredni zvezi med Italijansko Somalijo in Eritrejo, ki jo je postavil Mussolini kot enega glavnih ciljev sedanjih vojaških operacij v Abesiniji. Prav tako je ostalo nerešeno vprašanje Tanskega jezera, na katerem imajo Italijani zelo velike interese, če hočejo oživiti svoje velike načrte o italijanskih plantažah, ki bi dobavljale dovolj bombaža za kritje vseh potreb italijanske tekstilne industrije. Polek tega je povsem nerešeno tudi vprašanje zagotovitve trajne italijanske nadmoči nad Abesinijo, ki jo je ponovno izvno zahteval v svojih govorih Mussolini kot glavni pogoj za mirno civilizacijo vzhodne Afrike po italijanskih kolonistih.

da bi dosedanji izvoz iz Italije lahko služil kot kompenzacija za one urzave, ki bi prilele v večjem obsegu uvažati jugoslovensko blago. Kot prvi požoj za ureditev tega velikega vprašanja o nadaljnji usodi jugoslovenskega uvoza je potrebna solidna uprava.

Za izvoz našega gradbenega lesa prihajajo v poštev predvsem Španija, Francija, Alžir, Egipt in Palestina, za izvoz perutnine Nemčija, Svica in Avstrija, za govedo in teleta Avstrija, Grčija in Egipt, za nepradelane kože Madžarska, Nemčija, Grčija, Francija in Rumunija, za sveže meso Anglija, Avstrija, Nemčija, Svica in Madžarska ter Francija.

Kakor je iz tega razvidno, skušajo priza deti krogi izrabiti vse možnosti, ki prihajajo v poštev za zavarovanje jugoslovenskega izvoza in tudi za primer, da bi merodajni faktorji v Londonu in Parizu ne mogli izpolniti svojih ženevskih obljub. Ni dvoma, da se bo ta akcija v interesu našega izvoza nadaljevala v Beogradu, čim pariška delegacija zaključi svoje delo.

Ženeva odklanja

Ženeva, 13. decembra. AA. Kakor znano, se prihodnje sredo sestane svet Društva narodov. Pričakovati je, da bosta dotlej že znana odgovora rimske in abesinske vlade na predloge Hoara in Lavala. Odborosemanjstorie se bo na svoji današnji seji omejil izključno na tehnično proučevanje dosedanjega izvajanja sankcij. Članice društva narodov bodo nato uradno obveščene o francosko-angleškem načrtu za ureditev italijansko-abesinskega spora.

Ker se splošno sodi, da bo abesinski cesar odklonil mirovne predloge, da pa jih bo Italija sprejela kot osnovo za nadaljna pogajanja, bo moral svet DN brzkone ugotoviti, da so pariški načrti propadli. Zahteval bo pa, da se nadaljuje akcija za mir. Pojavilo se je tudi vprašanje, ali je sprito mirovni pogajanj potrebno še nadalje izvajati sankcije in jih celo razširiti na petrolejske in druge sirovine. Zaradi izrednih učinkov, ki bi jih izvale petrolejske sankcije, pa poučeni krogi dvomijo, da bo prišlo do njihovega izvajanja.

London, 13. decembra. AA. Londonski listi splošno sodijo, da Društvo narodov načrtov Hoarea in Lavala ne bo sprejelo. Listi odobravajo izjavo ministra Edena, da gre za naveden predlog, o katerem ima odločati DN.

»Times« pravi v svojem uvodniku, da so predlogi samo dokaz neoporne dobre volje Francije in Velike Britanije. Sedaj bi bilo treba zanje pridobiti serno še mednarodno javno mnenje. Britanski vladi pravi list, ni mogoče ničesar zameriti. Sicer je bilo v poslednjih dneh mnogo kritike in so ljudje pozivali vlado, naj bo bolj obzirna napram napadeni Abesiniji, toda nihče ni izrazil dvoma o tradicionalni gibčnosti in preudarnosti angleške politike.

V Rimu so optimisti

Milan, 13. decembra. r. V italijanskem tisku se opaža nekoliko optimistična presoja mednarodnega položaja, ki je otipljiva tudi zaradi prijateljskega tona, v katerem pišejo listi o Franciji in Angliji. Diplomatski sodnik »Sere« piše med drugim: »Ne da se reči, ali smo že na poti do sporazuma in miru, toda lahko se reče, da smo na poti pameti. Res pa je, da je skrajni čas za to, ker se z vseh strani zbirajo na obzorju temni oblaki«. V ostalem podurja tisk, da se v Abesiniji prav za prav začasno ustavi vse vojaške operacije. Maršal Badoglio je izjavil, da ne bo prejel začel nove ofenzive, preden ne bo dovršena dobra cesta iz Adigrata v Makalo.

Izgon misijonarjev iz italijanske Eritreje

Stockholm, 13. decembra. AA. Popularna agencija »Tidningarna Telegram Bira« objavlja poročilo iz Eritreje, da so italijanske kolonialne oblasti se dni izgnale iz Eritreje zadnje švedske misijonarje, 17 po številu. Švedski misijonarji so delovali v Eritreji od leta 1866, v sedanji italijanski Somaliji pa od leta 1875.

Epidemija v italijanski vojski

London, 13. decembra. AA. Agencija Reuters poroča: Čim so bili predlogi Hoara in Lavala izročeni italijanski in abesinski vladi, je na fronti nastalo neko premirje. Od nikoder ni nikakih vesti o novih spopadih. Maršal Badoglio je že pol meseca v Vzhodni Afriki in ves ta čas ni odredil nikakih večjih vojnih operacij. Sprito tega se splošno smatra, da je bil poslan v Vzhodno Afriko zaradi svojih velikih organizatornih sposobnosti z nalogo, da dogradi vse prometne zveze in omogoči brezhibno funkcioniranje dovoza in preskrbe živil. Nasprotni, ki je slabše oborožen in vojaško tudi manj izvežban, se bo gotovo izogibal odločilni bitki vse dotlej, dokler se mu ne bo zdelo, da je sovražnik že dovolj daleč od svoje baze. Iz Addis Abebe poročajo, da prihajajo tja vesti o raznih epidemijah, ki naj bi se bile razširile med italijanskim vojaštvom v Somaliji.

Fran Grafenauer †

Z Brda pri Smohorju na Koroškem smo ob sklepu lista prejeli žalostno vest, da je tam po kratkem trpljenju umri svetovlasi vodja koroških Slovencev in branitelj njihovih pravic, bivši poslanec France Grafenauer. Slava njegovemu spominu!

Kuharska razstava v Kranju

Kranj se pripravja na prireditev, ki vzbuja med prebivalstvom veliko zanimanje. Jutri bo otvorjena prva kuharska razstava in sicer pod originalno devizo »Ljubezna gre skozi žedolec«. Najemnik znanega hotela »Jelene g. Rudolf Wand, eden najboljših kulinarčnih strokovnjakov je jeseni priredil šesttedenski izpopolnjevalni kuharski tečaj za kranjske gospe in gospodične, zdaj bo pa tečaj zaključen s spretno aranžirano kuharsko razstavo, ki bo prva te vrste v Kranju.

Razstava bo v salonu hotela »Jelene in sicer vsak dan od 15. do 19. Vstop je prost. Kranjčani bodo imeli priložnost videti razstavljeno ženitovjansko in lovsko pojedino, občudovali bodo lahko okusno pripravljene in servirane ribe, razne slašiče in druge dobrote kulinarčne umetnosti. Gotovo je, da je ta razstava tudi v propagandnem pogledu velikega pomena in bo nedvomno mnogo koristila našemu tujskemu prometu, a tudi naše vrste gospodinje tudi zadovoljne, se lahko marsičesa nauče. Kulinarčna razstava v Ljubljani je bila atrakcija za vse mesto in zato smo prepričani, da bo tudi kuharska razstava v Kranju našla velik odmev med prebivalstvom.

V vodo je skočil

Včeraj jutraj so ljudje opazovali na Gradnem obrežju blizu Spiče mostčka, ki se je čudno vedel. Nemadoma je neznanec vrzel klobuk v glave in se pogнал v mrzle valove. Ljudje so še videli, kako je dvignil roke iz vode in čutil tudi njegove klice na pomoč, a deroča voda ga je tako naglo nosila naprej, da si ni nihče utegnil priskočiti mu na pomoč in kmalu so ga tudi valovi pogotnili. Kdo je bil vzrok samomora, ni znano. Na obrežju razen klobuka niso našli ničesar. Ker se je klobuka držalo nekaj slame, je verjetno, da je neznanec prenočeval na kozolcu ali slednjemu in vse kaže, da gre za enega mnogih brezdomcev, ki tavajo brez služka po svetu.

Zvočni kino Ideal

Premiera! Danes ob 4. 7. in 9.15 PAVEL MUNI v velefilmu Svet se menja Film, ki zasluži vsjo pohvalo publike. Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din. V nedeljo ob pol 11 matineja

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA (Devize z všteto premilo 28.5%) Amsterdam 2967.87 — 2962.47. Berlin 1756.08 — 1769.95. Bruselj 737.51 — 742.57. Curih 1421.01 — 1428.08. London 215.14 — 217.20. New York 4342.96 — 4379.28. Pariz 289.60 — 291.08. Praga 181.49 — 182.59. Avstrijski šiling v prvačnem kliringu 8.86 — 8.96. Inozemske borze Curih, 13. decembra: Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 15.175, New York 308.126, Bruselj 51.95, Madrid 42.225, Amsterdam 208.95, Berlin 123.95, Dunaj 56.80, Praga 12.78, Varšava 68.16, Bukharesta 2.50.

Novo šolsko poslopje v Kranju

Gradbeni stroški bodo znašali 5 milijonov — Poslopje bo dvonadstropno

Kranj, 12. decembra. Vprašanje novega osnovnošolskega poslopja, ki spada med najnujnejše potrebe Kranja — stara šolska poslopja so premajhna, neuhygienična, zastarela, modernim zahtevam šolskih zgradb pa sploh ne ustrezajo, po drugi strani pa vedno bolj narasča število učencev in učenk, kar se množi prebivalstvo, zlasti pa radi velikega dotoka otrok z dežele — se kar ne more ganiti z mrtve točke, čeprav se je s tem vprašanjem bavil tako prejšnji kakor tudi sedaj občinski odbor. Res je, da znaša fond za novo šolo že pod drugi milijon Din. kateri znesek pa je v denarnih zavodih zamrznjen. S tem denarjem bi se sedaj, ko je parcela kupljena, lahko z gradnjo vsaj pričelo. Torej poleg vseh ostalih težav še nelikvidnost že naložene denarja.

Krajevni občini je bilo predloženih 11 načrtov oziroma osnutkov, vendar se ni mogla odločiti za nobenega, ali pa jih ni odobrila banak uprava. Da krene stvar vendarle z mrtve točke, je sklenil krajevni šolski odbor na seji lani 23. novembra naj se skliče anketa strokovnjakov, da se izrazijo o dosežanih načrtih. Ankete, katere so se udeležili za strokovno upravo banke uprave inšp. Skušaj, za banško upravo ing. Skabernje ing. Jaroslav Förster ter arhitekt Plešnik, je podala svoje mnenje svetitelj krajevne šolskega odbora, njej se obrne na arhitekta, kateremu zaupa izdelavo celotnega tehničnega elaborata. Da se izogne morebitni odklonitvi načrta po banški upravi, je krajevni šolski odbor naprosil banško upravo, naj mu nasvetuje arhitekta. Banška uprava je priporočila ing. Janeza Valentiniča, arhitekta prof. Plešnika, ki mu je šolsko vprašanje v Kranju znano ter ing. Stojana Globočnika za stališčno stran. Pred napravo definitivnega načrta je pa treba predložiti osnutek banški upravi v odobritev.

Krajevni šolski odbor je obema gospodoma poveril sestavo osnutka. Projektanta sta osnutek 20. novembra predložila krajevniemu

šolskemu odboru in odboru za gradbo novega šolskega poslopja, ki sta v njem na seji razpravljala in ga odobrila. Osnutek je sprejel občinski odbor na seji dne 22. novembra.

Osnutek predvideva enotno stavbo s kletnimi prostori, visokim priljubljen ter prvim in drugim nadstropjem. V zgradbi so vsi prostori, potrebni za varnostnih in zdravstvenih oziroma podstrešni prostori imajo okna in bodo tudi uporabni. Poslopje bo dolgo 125 m, visoko do strehe 18, z isto 20 m. Veljalo bo 5 milijonov Din. Srednji trakt bo pomaknjen približno za 5 m nazaj da se bo poslopje preveč enolično. Vsega zemljišča je 14.627 m², zazidana ploskev bo pa znašala okrog 1920 m². Poslopje bi se dalo pomakniti poljubno daleč v stavbščo, tako da bi se moglo napraviti vrt in ogruča pred šolo, ali za njo. Nikjer ne bi nobenih križnih kotičkov, kamor ne bi postalo sonce in kjer bi se prkroto moglo nabirati smetne. V kletnih prostorih bo olinsko črpalnice prostori za centralno kurjavo in kurivo, školska kuhinja in shramba jedilnica, dve delavnici za ročna dela ter praonica. V visokem prtljajni sta predvideni pisarni upraviteljev zbornice, knjižnica, zdravniška soba dve oblačilnici ter prhe, kar tu pričnita že telovadnica k seza preko prvega nadstropja. Tudi sta predvidena še dva zadnja vhoda.

V prvem nadstropju bi v vsakem delu po pet učnih sob s velikost 6,50x8,50 m dve zmeči njih bosta še večji. Dalje bodo v prvem nadstropju še kabinet in za vsak razred stranišča za dečke še pisarni. V drugem nadstropju bodo v vsakem delu po štiri učne sobe in po ena risalnica, stranišča enako kot spodaj nad telovadnico na je predvidena predavalnica, ki bo služila tudi za prireditve oziroma tudi za kanelo. Vodni ki bodo prav tako svetli in zračni široki po štiri m. Prireditveno bo vse za napravo centralne kurjave, vendar naj bi se zakonkrat napravilo povod lončene peč.

meso živnozdravnika. S tem je končan vendarle ustrezno želji kmetijske ljudstva, da se namesti živnozdravniki tam kjer je v resnici potreben. G. V. ar. je nastal pri Jakobu. Toda da nadležnega bo dva dni tedensko odsoten v Ljubli.

Lesna trgovina na Kočevskem

Kočevje, 12. decembra. Kočevska pokrajina je znana po svojih obsežnih gozdovih, mestoma prvih pragozdovih. Tu je bujno cvetela lesna industrija ter v dobi konjunktura marsikateri posestnik dobil lepe denarje za prodani les. Prišlo so pa slabši časi in cvetoča trgovina je prenehala. Marsikatero lesno trgovsko podjetje je moralo likvidirati tako, da so ostale samo najjačje lesne industrije.

Teško so pa zadele naš kraj sankcije. Podjetja so s sankcijami izgubila skoro ves trg. Hudo je pa tudi to, da so radi izvajanja ostali lepi tisočaki za že prodani les v Italiji. Italijanska podjetja kratkoma niso plačala lesa.

Radi težkega položaja katerega je prišla vsa naša lesna trgovina, so pričele naše žage ustavljati obrat. Skoro po vseh žagah v kočevski pokrajini je odpevano delavcem, ki bodo vsak čas na cesti brez zaslužka. Teško je tudi radi voznikov, ki so s tem izgubili tudi vse prevoze lesa. Nujna je gospodarska odpora za naš kraj, ki je že itak zelo težko prizadet po rudarski krizi.

Upoštevati moramo da ima kočevska pokrajina izrazito kraško lice. Tu ni lepih polj za obdelovanje, niti senožeti. Svet je po večini pušiški in kolikor ni pokrit z gozdovi. Torej so edino bogastvo te pokrajine gozdovi, edini vir za preživljanje prebivalstva. Kmetovalec pri nas ne pridela niti toliko, da bi imel za lastno potrebo ter mora živeti kupovati, da more preživeti družino. Zato je ta pokrajina najbolj prizadeta po lesni krizi.

no orisal problem spolne vzgoje naše mladine ter je bil deležen toplaga in iskrenega priznanja vseh poslušnikov.

Drugi referent br. Franja Lubej, načelnik Sokola I se je dotaknil duševnega razvoja naše mladine nakaš so posamezni sokolski vodniki mladinskih oddelkov podli poročila o stanju telovadbe. Vsa poročila so bila soglasna in z odobravanjem sprejeta, nakaš se je razvila obširna in stvarna debata, ki je trajala do pol 23. Pozdorjavljamo take rodiljske večere in želimo, da bi jih uvedla vsa naša sokolska društva.

Smrt vrliga moža

Rajhenburg, 12. decembra. Že zopet je smrt zamahnila s koso in položila v grob ugodnega narodnjaka, vpokopnega načelnika postaje v Rajhenburgu, g. Rajnerja Srečka. Preteklo soboto se je napotil v ljubljanske bolnišnice laikat zdravlja, radi bolezn na srcu. V noči, 11. t. m. pa je za vedno zapislil svoje blage oči. Zadelo ga je srčna kap.

Služboval je sprva na železniški postaji v Zagorju ob Savi, nato pa je bil premeščen v Rajhenburg, kjer je ostal do svoje vpokojitve. Svojemu podrejenemu uradništvu in železničarskim uslužbencom je bil dober in pravičen predstojnik, zato je bil na vseh službenih mestih zelo priljubljen posebno pa radi svojega zdravega humorja, s katerim je marsikoga spravil v dobro voljo. Vedno je zasedel pa interese svojega stanu. Usoda mu ni bila vedno naklonjena in je moral kakor marsikdo prestati več hudih udarcev, vendar ni nikoli klonil temveč je tudi v najhujših razmerah ohranil vero v uspeh postojnega dela.

Po dolgoletnem napornem službovanju je stopil v pokoj in se naselil v Rajhenburgu in si s skromnimi prihranki zgradil lično niško, kjer je hotel preživeti jesen svojega življenja v krogu svoje družine. Ves svoj prosti čas je posvetil vrtnarstvu in sadjarstvu, ki mu je bilo najljubša zabava. Njegov vrt je od začetka pomlad pa tja do jeseni bil en sam cvetoč gaj, ki ga je vsak mimoidoči občudoval in je bil v okras vsemu trgu. Toda bela žena mu je prekrizala vse načrte in ga iztrgala iz objema njegovih ljubljenih rožic ter ga preselila v nebeške vrtove. Bil je splošno znan dobitnik, pospeševatelj naših kulturnih in prosvetnih ustanov, zlasti Sokola, kjer je bil med prvimi boritelji in ustanovitelji rajhenburškega sokolskega društva.

Vse težave in bridkosti je delil s svojo življenjsko družico Rozo, s katero je vzgojil številno rodbino, katero preveča poštenost in neudonljivo narodno mišljenje. Izmed štirih sinov je Feliks železniški uradnik na ljubljanski direkciji, Bruno uradnik v šenjaškem premogovniku, Miško šolski upravitelj v Ljubnem v Savinjski dolini in Milan pri Trbovjski premogokopni družbi v Laškem. Ena hčerka je poročena z geometrom g. Plevnikom v Ljubljani, najmlajša Dragica pa je ostala pri svojem dobrem očetu in je učiteljica v Rajhenburgu.

Najtežje ga bo pogrešala užaloščena družina, težko pa tudi njegovi najozj prijetelji in krajinji, med katerimi je bil pokojnik simpatična osebnost in posebna dobitnica.

Pokojnika so v petek pripeljali v ljubljanski jutranji vlakom na postajo Rajhenburg, odkoder se je razvil veličasten pogreb na domače pokopališče. Pogreba so se v velikem številu udeležili njegovi stanovski tovariši, ki so od daleč in blizu prihili, da se zadnje poslovje od svojega priljubljenega tovariša. Naj počiva v miru! Užaloščeni rodbini naše iskreno sožalje!

— Tatvina. Neznani zlikovci so ukradli tukajšnjemu Sokolskemu društvu okoli 30 metrov dolgo železno vrvi, katero je društvo uporabljalo na skakalnici za planiranje iste.

— Nov grob. V četrtek, 11. t. m. je preminul v Sklendrovca g. Miha Levce. Pokopali so ga danes na pokopališču v Trbovljah. Naj v miru počiva! Prizadetim naše sožalje!

Beležnica

Danes: Petek, 13. decembra katoličani: Lucija, Ottilija.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Skandal v Rimu
Kino Ideal: Svet se menja
ZKD: Hišica v Grinzingu ob 14.15 v Matici

Kino Sloga: Charlejeva teta
Kino Union: Noč ljubezni
Kino Siska: Alkohol ob 20

DEZURNI LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62 in Gartus, Moste-Zaloška cesta.

Iz Celja

— Ob petdesetletnici obstoja bosta priredili moška in ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Celju v soboto 14. t. m. ob 20. slavoslovno akademijo v Mestnem gledališču. Sodelujejo predesnik moške podružnice g. dr. Bavdek, mladinski zbor mestne deške narodne šole pod vodstvom g. Cirila Pregija, deklica in deček z dekamičijama, sopranistka ga. Marija Golobčeva, violinski virtuozi g. rav. Karlo Šancin, koncertna pianistka ga. Mirca Šimcova. Celjsko pevsko društvo pod vodstvom pevovodje g. Peča Segusa in člani gramofonskega društva v Celju pod vodstvom g. A. Sadarjeva. Vstopnice so v predprodaji v knjarnici »Domovina«. Občinstvo je vabljeno, da se v čim večjem številu udeleži slavoslovne akademije.

— Dršališče SK Celja v mestnem parku so danes odprli. To lepo dršališče je vsako zimo velika priljubljenost za številne ljubitelje dršalnega športa.

— Nesreča pri smučanju. V sredo se je težko ponesrečila znana oskrbnica pianinske kočje na Pesku na Pohorju Jožeta Dvorsakova. Pri smučanju je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo v gležnju. Ponesrečenko so prepeljali v ojskiški bolnično.

— Umrla je v sredo v celjski bolnišnici 11letna prvotikarica Marija Lešnikova z Gorice pri Veliki Pihrejši.

— Novo smučko skakalnice namerava zgraditi SK Celje na Leženu za restavracijo Stegu v Zagradu. Sprva so hoteli zgraditi skakalnico na Belajevem posestvu na Poljubi, ki bi pa zaradi solinčne lege ne bila dovolj prikladna.

Z Zidanega mosta

— Rokovnjače na sokolskem gledališču. Pripravljalni odbor za ustanovitev dramskega društva v imenoma »Dramski studio — Zidani most« dobro orje ledino pod predsedstvom gosp. Janeza Rebeca in pripravila svojo otvoritveno predstavo z Jurčič Govekarjevimi »Rokovnjači«. To krasno narodno igro režira g. Marjan Sterniša. Igra preko 30 igralcev in pevcev, ki so že vsi člani dramskega studia Zidani most.

— Zborovanje učiteljev za srez Laško. Nedavno se je vršilo zborovanje učiteljev za srez Laško v narodni šoli na Zid. mostu. V toplih besedah je pozdravil predsednik poslanca učitelja g. Ploščiča, g. nadzornika Potočnika in učiteljstvo. Tajnik društva g. Mahkota je poročal o tekočih zadevah. Govorilo se je tudi o naših bodočih čitankah. Izvojen je bil sreski redakcijski odbor g. Potočnik, arecid prosvetni referent, g. Klisinger, šol. upravitelj v Laškem in g. Mahkota, učitelj na Dohu pri Hrašniku. Odbor bo zbral gradivo, ki ga prispevali laški srez. Pri šolskih lokalnih konferencah naj se stavi na dnevni red točka »Naše čitankes predloge je poslati društvu. G. Bučar je poročal o učiteljski tiskarni. Očrtal je vse delo za učiteljske ustanove ter zaključil spoznovom, naj bo vsak učitelj zadruženik, kar le tako bo postala Učiteljska tiskarna last učiteljev. Na zborovanju so se obravnavala vsa tekoča vprašanja, ki zanimajo stan in šolo.

Iz Rajhenburga

— Osebnost. Na meščansko šolo v Trbovlje je premeščen g. Ostarc, doslej ravnatelj meščanske šole v Senovem pri Rajhenburgu. Na tukajšnji meščansko šolo pa je imenovan radeški rojak g. Zavrli Albin, ravnatelj meščanske šole.

— Denar je ukradel in pobegnil. Nekei posestnik v Kozjem je izročil nekemu 16 letnemu dečku 600 Din z naročilom, naj odda denar po čerkovni položnici na postnem uradu. Fant se pa ni vrnil in je denarjem neznan kam pobegnil. Zadeva je bila prijavljena tukajšnjim varnostnim oblastem, ki bodo poskrbele, da pride nepridiprav čim prej v roke pravice.

— Poroka. Nedavno sta stopila v zakonski stan splošno znani trgovec in posestnik g. Miklavčič Franjo in gđ. Bogovič Dragica, hčerka gostilničarja in posestnika v Brezicah.

— Iz učiteljske službe. Na osnovno šolo v Leskovec pri Krškem je bila imenovana pred kratkim učiteljica gđ. Pepca Gundar, doma s Čreteza nad Krškimi. Imenovali so jo s podporo banovinskega bednostnega fonda. Na narodno šolo v št. Jurtj pod Kumom je bil imenovan učitelj novinec g. Rigl, doma iz Leskovec pri Krškem. Tudi on dobiva plačo iz bednostnega fonda. Učiteljica gđ. Meja kova, ki službuje v Mokronogu je premeščana v Ljubljano. Vsem trem učiteljem želimo vse najboljše na novih službenih mestih.

KINO UNION
Tel 22-21
NAJVEČJI GLASBENI UZITEK LJUBLJANE
je današnje gostovanje slovit
Grace Moore
(Gres Mur)
v operah:
**Carmen, Traviata
Tosca in Butterfly**
Triumfalne kritike vsega glasbenega in filmskega sveta!
v vefilmu
Noč ljubezni
(Leuchtendes Ziel)
Danes premiera ob 16, 19.15 in 21.15
Rezervirajte vstopnice!

Zadnja pot Valentina Hodnika

Stara Fužina, 13. decembra. V torek ob 15. je akademski slikar Valentin Hodnik, ki ga je smrt tako nepričakovano iztrgala iz naše srede, nastopil svojo zadnjo pot. Pogreb se je vršil izpred niše žalosni v Stari Fužini na pokopališču v Srednji vasi in udeležili so se ga skoraj vsi vaščani, a prišli so tudi številni Tine-tovi prijatelji in znanci od blizu in daleč. Vsi so ga spoštovali in ljubili in težko jim je bilo pri srcu, ko je zavil žalni sprevod mimo vaške cerkve, katere zvonovi so molčali. Ničde ni potegnili za vrv, čeprav je Tine zanj več žrtvoval, kakor marsikateri drugi...

Na pokopališču je opravil cerkvene obrede domači župnik, nato se je pa od pokojnika v lepih toplih besedah poslovil v imenu SPD. Skalašev in amučarjev Tomaž Godec. Pogrebi so vzkliznili trikrat »Slava« in se v nami bolesti razšli. Naj mu bo lahka domača zemlja ob vzhodni triglavskih gorah, ki jih je ljubil vse življenje!

Sokol I. za vzgojo mladine

Ljubljana, 13. decembra. Mladinski odsek Sokola I Tabor si je dal prav lepo nalogo, v letošnji zimski sezoni prirediti rodiljske večere, na katere povabi stare sokolske mladine da se pogovore o duševni in telesni vzgoji svojih mlajkov. Tak lepo obiskani rodiljski večer je priredil mladinski odsek Sokola na Taboru v sredo zvečer ob 20. v mali dvorani Sokolskega doma.

Poleg številnih rodiljev se je zbral k večeru tudi vadijski zbor z načelnikom br. Franjom Lubejem in predsednikom mladinskega odseka br. Gorjancom, seveda pa je bilo navzočih tudi precejšnje število članov uprave s starostjo br. inž. Bencum.

Referent mladinskega odseka br. Gorjanc je najprej poimnil namen rodiljskih večerov, kjer naj sodelujejo pri vzgoji sokolske mladine tudi starši, ki naj dajo sokorskim vadijteljem smernice, kako naj se vzgaja njihova mladina. Kajti le roko v roki ki sokolski vadijtelji in starši bodo mogli iz vzgojiti in današnji dobi ljudi, ki bodo lezno zdravi moralno neoporečni in dobri državljeni saj je naloga sokolske organizacije vzgojiti dobre jugoslovske patriote in državljenje v ponos močne in odvisne Jugoslavije.

Poročilo br. Gorjanca je bilo z odobravanjem sprejeto, nakaš je imel obširen in zanimiv referat o spolni vzgoji župni zdravnik br. Franta Mis. Njegovo izredno zanimivo predavanje je vzbudilo med vsemi splošno zanimanje. Br. dr. Mis se je tega vprašanja dotaknil predvsem zaradi tega ker se v današnji dobi mnogo greši in se takih vprašani izogibajo vsi naši vzgojni činitelji. Zato je naloga sokolske organizacije vzgojiti dobre sokolskih vrstah neizogibno potrebno. Br. predavatelj je nazor-

Krajevni leksikon dravske banovine

Z njim dobimo Slovenci svojega modernega Valvasorja

Ljubljana, 13. decembra. To delo izpolnjuje veliko vrzel v slovenski domoznastveni literaturi in ureničuje davno nujno občinarodno željo. Kolikor mogoče najtočnejši opis celotne Slovenije od mest in trgov do zadnjih vasi in zaselkov z vsemi znamenitostmi in lepotami postaja stvarno dejstvo.

Na svoje vednetno delo, ki pač ni bilo lahko in prijetno, smejo biti tako izdajateljji, kakor tudi vsi sodelujoči domači znanstveniki, strokovnjaki in ostali činitelji ter podporniki te velike zamisli upravičeno ponosni. Krajevni leksikon, ki ga je pripravil in uredil skrbno izbrani uredniški odbor priznanih strokovnjakov in znanstvenikov s pomočjo in zaščito banke uprave v Ljubljani, z aktivnim sodelovanjem posvetnih in sekularnih predstavnikov ter Zveze za tujski promet v Ljubljani, bo obsegal okrog 1200 strani velikega kvartformata, tiskan na finem papirju v tem bogatem obsegu ugotavlja in opisuje leksikon prvih v slovenski literaturi na podlagi resnično znanstvenega dela vse krajevne znamenitosti, lego, geologijo, zgodovino, umetnostno cerkveno zgodovino, narodne šege rastlinstvo, živalstvo, kmetijstvo in splošno gospodarstvo prav vsake, tudi najmanjše slovenske vasi, ki jih je v mestih in trgih vred okrog 7000 z nadaljnjimi nad 8000 zaselki. Razdeljen je leksikon v pet glavnih delov.

Prvi del obsega splošne pregledne in razprave o vsej dravski banovini kot enoti s podrobnimi statističnimi podatki na področju geografije, geologije, zgodovine, izkopavanja, etnografije, rastlinstva in živalstva, ribarstva, kmetijstva v vseh panogah, dalje industrije, trgovine, denarstva, začetništva, socialne zakonodaje itd.

Drugi del je razdeljen v nadaljnjih 29 delov in sicer vseh 25 političnih srezov ter 4 avtonomna mesta po strukturi upravno-politične razdelitve dravske banovine s poddelki občin, pod katerimi bodo razvrščene v abecednem redu vse vasi in vsi zaselki s številnimi podatki prebivalstva, hiš in drugih poslopij, posestnikov, kočarjev in najemnikov, z izmero površine zemlje, rjiv, vrtov, travni, gozov in pašnikov, vinogradov, gozovov itd. Ne manjkajo seveda tudi ne vestno konrolirano podatki o pripadnosti vsake posemezne vasi k pristojnim oblastem in uradom, kakor so na pr. pošta, šola, župni urad, finančna kontrola, železniška postaja in dr. obenem s kilometrično oddalje. Mostjo vasi do teh uradov. Tem podatkom sledi pri vsaki vasi v zgoščenem slogu pisan opis njene lege, podnebnja, krajevnih lepote in posebnosti, geografije, zgodovine, gospodarstva, kulturnega življenja itd. Iz teh opisov, ki so napisani tako nazorno in živo, kakor da jih je posnela fotografska kamera, mora sleherni čitatelj brez vsake posebne domišljije že v prvem trenutku dobiti pred očmi resnično sliko opisane kraja.

Tretji del leksikona je kulturno-gospodarska revija, ki prinaša vso našo industrijo, pri večini z navdobo podjetov, keda je bilo kako podjetje ustanovljeno, kdo je njegov lastnik, koliko delavstva zaposluje, kaj izdeluje, kam prodaja, kakšna je njegova tehnika, oprema dalje njegov gospodarsko-socialni pomen za

bliznjo okolico in za obce narodno gospodarstvo itd.

Četrty del je posvečen naši trgovini, obrti in industrijski ter so uvrščeni v njem vsi naslovi s teh področij in iz združništva obenem s kratkimi strokovnimi pojasnili po posameznih krajih naše ožje domovine.

Peti del predstavlja abecedni register vseh mest, trgov, vasi in zaselkov z navedbo strani v knjigi, kjer so le — ti podrobno opisani v tem kazalu so navedene pri zaselkih tudi vasi, v katerim spadajo, da se tako vsakomur, ki se bo posluževal leksikona, na čim anostavnejši in najnezamudnejši način omogoči orientacija in dognanje zaželjenih podatkov. S tem si je dravska banovina pridobila krajevni repertorij, ki ga nimamo, a ga vsakdo najtežje pogreša. Ta edin stveni leksikon pa je tudi bogato opremljen z zemljepisnimi kartami in dvobarvnem tisku.

Sprejad opisani »Krajevni leksikon dravske banovine« nedvomno predstavlja glede na bogastvo znanstveno in uradno ugotovljenih najnovejših podatkov, kakor tudi glede skrbne, pregledne in nad vse vzorne ureditve (ter splošne najokusnejše opreme, edinstveno delo v naši literaturi. Zato smemo njegov skorajšnji izid z ponosom in resnično radostjo pozdraviti. Krajevni leksikon bo tisti nad vse praktični in po vsebini najzanimivejši priročnik, ki smo ga doslej deset in desetletja tako zelo pogrešali in ga bo v vsakda njem življenju s pridom uporabljal vsak urad, vsaka šola, vsak trgovec in obrtnik ter v obče vsak inteligentni širni naše ožje, pa tudi širše domovine.

S tem delom dobimo Slovenci res tisto, kar so požrtvovalni izdajateljji ter mnogostevilni njihovi sotrudniki hoteli že v samem začetku vsega pripravljalnega dela nuditi našemu narodu in vsej njegovi javnosti: Dobili smo svojega modernega Valvasorja!

Iz Stične

— Obsodba dveh nevarnih vionilcev. Okrožno sodišče v Novem mestu je včeraj obsodilo dva nevarna vionilca, Trpica Andreja in Struklja Janeza radi viona na poštnem uradu v Strugah v noči 29. septembra t. l. Ker sta bila tudi že večkrat predkaznovana, se je glasila sodba: Trpica 5 let in 1 mesec robjne. Strukelj 4 leta robjne. Vionilca nista imela pri svojem podjetju nič kaj sreče. Ko sta se v liti noč približala iz Struge preko hribov na Ivančino gorico je iz čimurja v neki gostilni spozdravile komandir stitke orožniške postaje g. Darko Križmanič ter jima po kratkem zastavljanju napovedal vstopno Verjetno, da bi v okolici litne nedajevala s svojimi podvigi da nista bila le kaj spravljena na varno Komandir a Križmanič je že ponovno dokazal, da stitka rajon ni kat prikladno zatrditve za sumljive elemente.

— Podjetnost obrtnikov v Ivančji gorici. Ivančna gorica, ki se zaradi naravnih pogojev hitro razvija, je v gospodarskem miru zelo podjetna. Pred kratkim so opravili domači obrtniki Simičevemu avto-podjetju avtobusno karoserijo ki bi delala čez vsake tovarni, tudi generalne reparature pri avtomobilih opravilo samu Lepa karoserija avtobusa ki vozi dnevno v Žužemberg je lahko v ponos vsakim obrtnikom.

— Živnozdravnika smo dobili. Srečki vel. g. Leopold Vajl je premeščen iz Ljubje v Ivančno gorico, kjer bo v bodoče stalno

DNEVNE VESTI

Brezposelnost v naši državi. Po podatkih sredinje uprave za posredovanje dela je lakožo v novembru pri vseh javnih borza dela v naši državi dela 24.596 moških in 5.179 žensk. S preostalimi brezposelnimi iz prejšnjega meseca je naraslo to število na 33.268 moških in 7071 žensk. Ob koncu meseca je ostalo brez dela 9647 moških 2270 žensk. Podpore je dobivalo 7490 brezposelnih in znašala je 706.048 Din in sicer redna 593.881, izredna pa 60.318 Din. 1. decembra je bilo vsem borzom prijavljenih 11.917 brezposelnih, od teh v Beogradu 1885, v Zagrebu 2909, v Ljubljani 4184, v Sarajevu 1323, v Novem Sadu 957 in S. Litu 660.

Konferenca o brezposelnosti intelektualcev. Včeraj je bila v Beogradu zaključena mednarodna konferenca, ki je razpravljala o brezposelnosti intelektualcev. Vicedirektor mednarodnega urada dela Fernad Moret je ob zaključku obširno poročal o zaščiti intelektualcev. Davi se je odpeljal Moret v Zagreb, kjer ostane dva dni, da si ogleda socialne ustanove.

čen ter socialno čuteč, a v krogu svojih znancev kot dober družabnik vedno dobrodošel. Dasi krepke narave tudi po telesu podlegel srčni kap. Rad je obiskoval planine, zato so ga tudi na njegovi zadnji poti k Sv. Križu vse bole pozdravljale v slovo Pokojnika je spremljale na zadnji poti mnogo njegovih prijateljev in stanovskih tovarišev. Vojaske oblasti mu je izkazala zadnjo čast s krasnim vojaškim pogrebom kakršnega je tudi zaslužil. Časten mu spomin!

—**Ribiži trg je pozni alabab zločen s morskimi ribami.** Kar se pozna na njem že zdaj. Morske ribe so se tudi podražile. Ker jih je manj, Trilje so danes prodajali celo po 44 Din kg. Biser je bilo precej lepo Zlatice so bile po 36 Din. Po isti ceni je bilo tudi nekaj skuš. Nekoliko omejeje so lignje, po 32 Din. in sljipe. Ostlije so po 28 Din. Gire je bilo precej po 16 Din. Izmed rečnih rib je bilo tudi danes največ škuk. Iz domačih voda so po 20 Din. Bilo je tudi nekaj kg. dostrvi po 40-45 Din.

—**Teren preiskujejo,** kjer bi naj stala univerzitetna knjižnica ob Vozovi in Gosposki ulici. Ob Vozovi ulici so vrtili 28 m globoko, da so prišli do trdnega skatnega terena. Teren torej ni posebno ugoden za zidanje visokega poslopja. Včeraj so začeli kopati na vozovi Turistično in Gosposko ulice. Zaposleni so podarili Trbovelsko nemogočnoko družbo ki so sponzorirali za takšna dela. Ljubljani so se tudi zadržali na se goji na smatni, kjer bi naj dobili kmetno poslopje, na mišliti da delavci že končilo temelje. Planira im na bomo temelji morala bo kljub vseeno kaj rešeno. Mnozo je pa že, da zvamo, kakšen je teren, kjer nameravajo graditi.

njenem velikem filmu »Noč ljubezni«, c. g. av. premiero prinaša danes kino Unio, z enakim navdušenjem kot povsod po svetu, koder je film predvajal Grace Moore nastopa v tem filmu v opernih vlogah kot »Carmen«, »Traviata«, »Butterfly«, poleg tega pa poje še mnogo drugih pesmi in opernih arij. Njen prvi nastop v Ljubljani bo tedaj prava senzacija in povzeli učitek prvega teča.

—**Zeleniškim upokojencem.** Društvo zeleniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani sporoča svojim članom: Vsi zeleniški upokojenci, ki so lani aprila, maja in junija v računski pisarni glavnega kolektorja v Ljubljani naročili in plačali režijski premož. naj se zaradi vrnitve nekaj denarja čimprej oglašijo v isti pisarni s svojimi nabavno knjižico.

—**Vse za otroka.** Lačni smo, obloka nam je pomankljiva, ne moremo zaradi mraza iz naših siromašnih stanovanj. Mi nismo krivi: da naš očka ne zasluži kruha za nas vse. Usmilite se nas! Zdravniki nam pravijo, da moramo uživati tečno hrano. Tuberkuloza je naša naša telesa in na vratu se nam delajo oteklina. Zdravniki pravi, da je to škrofuloza. Našim mamam je v trpljenju usahnil vir hrane. Kostji se nam mečajo že v prvih mesecih življenja. Pomagajte, da ne bomo vse življenje pohabljeni in odvisni pomagajte da tudi k nam ne pride tisti veliki rjavi voz z belimi krili. Ne poznate nas vseh, zato javite socialno-političnemu uradu v Mestnem domu svojo pomoč v denarju ali hrani vsi, ki ste srečnejši od nas in ki nečete da bi živelim vami ubogi otročiči brez zdravja in brez sreče. Vsaj 10 Din na mesec dajte ali pa topla kosilca dajte nam, ki ga nimamo.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
JUTRI VELIKA PREMIERA največje senzacije in atrakcije sezone

HARRY PIEL
v svojem 100tem in jubilejnim veličanju

ARTISTI
—tolomije, dresura živali in še marsikaj.

KINO SLOGA
Ljubljanski dvor Telefon 2730
Premiera smehal Ob 16. 19.15 in 21.15

PAUL KEMP
nemški »Charlie Chaplin«, nepozabni »Merkur« iz filma »Bogovi se zabavajo« v ženski vlogi kot

Charlejeva teta
Dve uri humorja in smeha do solz!

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Samo še danes neprekinjeno zadnjokrat
PREMIERA DUHOVITE GLASBENE KOMEDIJE

„ŠKANDAL V RIMU“
EDDIE CANTOR Vas bo zabaval, da se boste nasmejali do solz! — a 100 Goldwynovih girls Vas bo očaralo!

PREMIERNI KINO

Občinstvo, predvsem pa starejši gojincev druž konservatorija in šole Glasbene Matice vabimo, da v občinskem številu posejijo produkcijo. Spored se dobi za 2 Din. v Matici knjižnici.

—**Trilje vsaki svetnikle izvrstna vse.** seolstra, polna zdravoga humorja in naravne veselosti se ponovno vprizori v soboto 14. t. m. v dram. V glavnih vlogah nastopita gg Cesar in Današ. Cene so od 20 Din navzdol. Prodaja je pri dnevnih blagajni v operi.

—**Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevo ob 20. vaju vsega mešanega zhora.

—**Velika zabava podoficerjev ljubljanske garnizije.** Podoficerji ljubljanske garnizije prirede pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizijske oblasti divizijskega generala g. Petra Nedeljkičevića v soboto 14. t. m. v dvorani Sokolskega doma na Taboru veliko zabavo s koncertnim delom in plesom. Čisti dohodki zabave so namenjeni siromašni deci mesta Ljubljane. Sokolskega doma. Zabava se prične ob 21. vstopnina znaša 10 Din. Priprani smo, da bo znalo ljubljansko občinstvo centi plemeniti nagib prirediteljev ki sami ne žive v izobilju, pa vendar prirejajo zabavo v korist siromašne ljubljanske dece.

—**Trgovsko bolniško in podporno društvo vjudno vabi članstvo Bolniške blagajne in vsiljeja zavarovanja.** Da se udeleži proslave stoletnice društvenega obstoja in delovanja ki se vrši v veliki dvorani Trgovskega doma v nedeljo dne 15. t. m. ob 10. uri dopoldne.

—**Proslava 76-letnice rojstva** ustvaritelja esperanta dr. L. Zamenhofa priredi D. Esperantsko društvo jutri, v soboto, 14. t. m. ob 20 uri v dvorani hotela »Metropol« s pestrim sporedom. Po sporedu prosta zabava! Vabljeni vsi!

—**Velikodušen dar.** Mesar g. Franc Lovše je polaril Sokolskemu društvu Vič Din 500.— za novo nabavljeno sliko v dvorani, kar naj bo za vzgled vsem zavednim obrtnikom.

—**Lastnike psov obveščamo,** da je bil davi v tivolskem parku najden angleški setter, jelenje rdeče barve. Lastnik naj se zjasi v upravi našega lista.

denarja in tako ne bo mogel kupiti drugega konja. Pretežna večina kmetov je tako zadolžena, da pomeni takšna nesreča za nje tem huji udarec.

—**Skakalnice se hitro gradi.** Gradnja skakalnice na Polzovem lepo napreduje in že bo vreme ugodno, bo kmalu dograjena. Za božične tuge biti že dograjena in že to tudi snega dovolj, bomo že videli, kako smučarji skakajo. Vsi se seveda ne bodo upali skakati, ker bo skakalnice za skoke do 23 m, najpogumnejši in najbolj izveščani bodo pa gotovo radi poskusili srebo na prvi dolenski skakalnici, ki pomeni za Polzevo novo veliko atrakcijo.

—**Deputacija pogodbenih poštarjev** pri poštinem ministru. Deputacija državnih pogodbenih poštarjev je posetila včeraj pod vodstvom predsednika njihovega združenja Petra Stojšiča poštnega ministra dr. Kaludjeriča. Obrazložila mu je položaj tega stanu in ga opozorila zlasti na to da so bili mnogi pogodbeni poštarji odpušeni iz službe, čeprav niso ničesar zakrivil. Deputacija je naprosila ministra za dopolnitev in izprameno pravilnika o državnih pogodbenih poštah, ki naj bi se spravil v sklad s pravičnostjo in interesi poštne službe in uslužbenecov. Minister je obljubil, da se bo zavzel za pogodbeno postarje.

—**Promocija.** Jutri bo promoviral na ljubljanski univerzi za doktorja prava g. Igor Sever iz Novega mesta. Čestitamo.

—**Mestrovitveva razstava v Budimpešti.** Naš slavni kipar Ivan Mestrovit je odpotoval v sredo zvečer iz Subotice v Budimpešto kjer namerava prirediti razstavo svojih del. Tudi Madžari se zelo zanimajo za Mestrovitveva dela.

—**Zborovanje učiteljev v Šmarju** pri Jelašu se bo vršilo v soboto, 14. t. m. ob 10. v Rogaski Slatini. Poleg običajnih aktualnih točk je na dnevnem redu referat g. Podjavornika »Podoba naše vasice, koferent je g. Verk. Po ure pred zborovanjem bo v smislu svojčastnega sklepa seja odseka za delo na vasi. Pričakuje se poštoevtvinna udeležba.

—**Zborovanje učiteljev v Žužemberku** se bo vršilo v soboto, 14. t. m. ob 10. dopoldne na narodni šoli v Žužemberku. Na dnevnem redu so važne stanovske zadeve in, kakor je bilo omenjeno na zadnjem zborovanju.

—**Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta** v Litiji. V soboto, 14. t. m. bo koncertiral ob 20. v Sokolskem domu Slovenski vokalni kvintet. Na programu bodo večina pesmi s turneje po Češkoslovaškem. Med njimi je več pesmi našega očjega rojaka komponista Petra Jereba. Za koncert vlada v Litiji in Šmarinem veliko zanimanje.

—**Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo v splošnem nespremenjeno, ponekod bo najbrže nekoliko snežno. Včeraj je deževalo v Skopju. Najvišja temperatura je znašala v Sptu 9, v Rogaski Slatini 5, v Skopju 4, v Zagrebu 3, v Ljubljani 2,2, v Sarajevu 2, v Beogradu 1, v Mariboru —1, Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,8, temperatura je znašala —2,1.

—**92 m v višino.** V nekem beogradskem listu ditamo, da pripravljajo beograjski Putnik za velike mednarodne smučarske tekme v Planici poseben vlak. Ljet pripominja, da je bil v Planici dosežen doslej najdaljši skok 92 m v višino, in da bo letos ta rekord najbrže premagano. Če bi skočil kdo tako visoko in povrh še s smučmi, bi mu najbrže ne bilo treba nikoli več skakati.

—**Zopet potresni sunki v Banjaluki.** Včeraj ponovi so čutili v Banjaluki nove potresne sunke. Bili so sicer močni, vendar niso napravili večje škode. Pač so pa ljudje zopet prestali mnogo strahu, ko se je začela zemlja treseti ko so se spali.

—**Prvi sneg v Beogradu.** Včeraj je začelo v Beogradu prvi v letosnji zimi snežiti. Sneg je bil pa moker in najbrže ne bo obležal.

—**Gradščice bodo regulirali.** Struga Gradščice od Viča do Kozari je zelo vujugasta bregovi pa razdrapani. Kadar Gradščice naraste, tad nastopi povodenj, ki napravi obširno tudi dokaj škodo. Gradščice bi bilo treba že davno regulirati, vsaj na Viču, vendar za to ni bilo nikoli potrebnega denarja. Zdjaj pa so se menda resno odločili da bodo pričeli z regulacijskimi deli. Struga bo regulirana od Viča do Kozari.

—**Zajete ribe.** Te dni so tesarji dokončali ogromno leseno zatvornico na Spici in so zatvornico tudi že spustili ter s tem usmerili vodo v Gruberjev prekop. Na tej strani zatvornice pa je zaenkrat v solanjah vendarle ostalo še dokaj vode, v kateri je mnogo ril. Ribiči so zdaj pridno na delu in od jutra do večera love zajete ribe.

—**Podjetna sleparka.** Po mestu hodi neznana že priletna ženska, ki lovi zlasti brezposelne služkinje, o katerih meni, da imajo še kaj denarja. Ženska obeta služkinjam imenitne službe pri raznih družinah, objublja jim protekcijo, češ, da bodo dobile mesta v tej ali oni tovarni in jih sploh mami na vse načine, da izvabi od njih denar. Nevarno sleparico je prišlo več več osleparjenih deklet, vendar se zna prebrisanka sprtno »skrivati« in je še niso mogli spraviti pod ključ.

—**Predavanje akademске sekcije JC lige** je bilo snoci v »Zvezdi« dobro obiskano. Udeleželi se ga je tudi češkoslovaški konzul mž. Mišovský, zastopnik Poljskega društva prof. Mole in številni prijatelji češkoslovaške kulture na čelu s predsednikom JC lige dr. E. Starcom. Predava je Slovak K. Gerardini, ki studira na naši univerzi in je dober poznavalec slovanske književnosti. Predmet predavanja je bil: »Idejne smeri najmlajše slovanske literaturoc. Predavanje je bilo zelo ilustrativno ter nam je predavatelj podal večje duhovni obraz slovanske literaturoc in tudi nekatera najzanimajša dela mladih slovanskih pesnikov. Predavanje je doseglo popoln uspeh ter se je akademska sekcija JC lige zelo afirmirala z njim. Želimo, da bi bila tako delavna tudi v naprej.

—**Cankarjev večer** kot II delavski prosvetni večer priredi delavsko godbeno društvo »Zarja« v soboto 14. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice z bogatim, lepim sporedom. Govornik zbor »Zarje« bo izvajal odlomke iz »Bele kizanteme« in »Kurenta«, Ivana Cankarja v spomin obletnice njegove smrti. Recitirana bo pesem Ivana Cankarja »Sultanovi sandali« in Tone Mačka »Ivanu Cankarju«. Igrala bo godba »Zarja«, mandolinski orkester »Zarje«, pel bo moški in mešani zbor »Zarje«. Opera in koncertna pevka Marta Oberwaldenja pa bo zapela arije iz opere »Hoffmanove pripovedke« iz opere »Mgnone«. Zaključek ob lepa alegorija. Vstopnice se dobe v Delavski zbornici.

—**Škandal pri Bartlettovihi** (Vzorni soprog) zabavno Hopwoodovo veseligoj ponove v šentjakobskem gledališču desetih in poslednjih v soboto 14. in nedeljo 15. t. m. ob 20.15. Igra je zelo zabavna in polna besedne in situacijske komike. Pikantra veseligoja je dosegla pri vseh predstavah velik uspeh. Sobotna predstava se igra v korist društva Tabor in Soče za brezposelne emigrante. Kdor se hoče nasmejati, naj posei predstavo. Predprodaja vstopnic od sobote dalje.

—**Gostovanje slovite pevke Grace Moore** (Gres Mur) v filmu »Noč ljubezni« bo nedvomno razveseljuje novica za vse prijatelje glasbe in lepega petja. Grace Moore spada danes k najboljšim svetovnim pevkam in kritiki jo po pravici nazivajo »Zenski Kleopatra«. Kot članica največjega opernega odra, newyorške Metropolitanke je opetovano gostovala v mianski Scali, v dunajski državni operi in žela vsepovsod urizmatalne kritike. Kadar je pela Grace Moore, je bila v vsakem teh gledališč vstopnina povišana na bajno višino. Njen prvi večji film, ki je izdelan v nemškem jeziku, je žel navdušeno priznavae glasbeniki in filmskih strokovnjakov. Tudi Ljubljana bo sprejela slovito umetnico v

—**Ribiči! Preminul je g. Maks Proft** do. letni član ribarskega društva Ljubljana. Pogreb se vrši dne 14/12 1935. ob 416 uri izpred mirtavnice deželne bolnice. Pozivamo članstvo na udeležbo pri pogrebu.

—**Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani** se je v minuli študentski letu obrnilo na poslaništva slovaških in prijateljskih držav naše kraljevine s prošnjo, da jim preskrbijo iz svojih literatur dela za študne programe produkcije na zavodu Z ljubeznjivo naklonjenosti tukajšnjega francoskega konzulata in Francoskega inštituta je najprej prišel material iz Pariza. Del tega materiala je porabljen za spored 1. letošnje javne produkcije, ki bo v ponedeljek, dne 16. t. m. ob četrti na sedem zvečer v Filharmonični dvorani. Spored obsega dela v godalni orkester, klavir-solo, klavir in orkester, sopran solo s spremljevanjem klavirja.

Iz Višnje gore
—**Konj mu je poginil.** Posesnik Ivan Normali iz Kriške vasi je šel v terek v gozd sekati drva. Podri je drevo in zapregel konja da bi odvelkel hloh domov. Konj je počasi vlek hloh, nenkrat je pa padel in začel brčati z nogami. Posesnik je skočil k njemu, toda konj je bil že mrtev. Normali trpi občutno škodo, posebno še, ker zaradi zaščite kmetu nihče ne posoditi

Iz Kočevja
—**Otroci so ujeli mlado srno.** Blizu Kočevja, tam, kjer imajo otroci na robu gozda svoje igrišče, so otroci čuli pred dnevi, ko so se igrali, vekanje mlade srne. Stekli so tja in opazili za bližnjim grmčevjem ranjeno srno. Srna je bila precej oklana od psov ter ni mogla zbežati, zato so jo otroci prav lahko ujeli. Odnesli so jo v mesto, kjer so jo oddali zakupniku lova.

Iz Ljubljane
—**Zadnja pot žand, poročnika Martina Zmavca.** K večnemu počitku je bil včeraj položen Martin Z m a v c, vpokojeni žand. poročnik iz Ljubljane, Pokojni je bil rojen pred 65 leti pri Sv. Juriju ob Ščavnici in je skozi 30 let služboval pri orožništvu v Bo. ani. Tam je kot komandir voda užival zaradi svoje pravičnosti in poštenosti eplošne simpatije odstopnega prebivalstva. Posebno v krajih Čančice in Gorazde, kjer je služboval ob času svetovne vojne, ko je tam divjala avstrijsko-madžarska soldateska, se je neustrašno zavzemal za nedolžne žrtve med pravoslavni hrati in je je marsikateroga rešil rebeljskih krompirjev. Za to njegovo požrtvovalnost in nesebičnost ga je obranilo v najboljšem spominu vse ondotno prebivalstvo, kar pričajo številna pismena priznanja in zahvale, ki jih je prejel pokojnik iz teh krajev. Po prevratu je bil premešten kot komandir žand voda v Ptui in Ljubljano, kjer je pa bil leta 1923 vpokojen. Kot vnočienec je posvetil svoje že dosti krepke moči akribi za svojo družino in vzgoji otrok borec se za njih eksistenco. Vsem je bil vedno pravi-

MORSKE RIBE
Danes velika izbira: orade, brandni, barboni, kalamarji, svolje, št. Peter zrezek, škampji, sardelice, škarpino, brodet, bakalar na fini mornarski način. Izbira drugih pripravljivih jedil. Vino prvovrstno, posebno dober viški opolo.
Cenjenim gostom se priporoča »Opera klet« LENKA

MALI OGLASI
beseda 0.50 para, davek Dir 3.—, beseda 1 Din, davek 5 Otn. preklci
za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

GLASBA
Velikunska založba vseh glasbil muzikalij in strun

KLAVIRJE,
pianine, harmonije
izposoja najceneje ter prodaja tudi na obroke

od Din 300
le prve svetovne fabrike: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hütel, Stingl originali, ki so nesporno najboljši! (Lahka precizna mehanika.) izključno le pri tvrdki

Alfonz Breznik
učit. Glasb. Matice in zapriješeden sodni izvedenec. Ljubljana, Aleksandrova a. 7.

KAPITAL
Beseda 50 par. davek 3.— Otn Najmanjši znesek 8 Din

150.000 dinarjev posojila na prvo mesto nove hiše, vredne 450.000 Din. 10% obresti za dobo 2 leti; posredovalci dobijo 1% nagrade. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda«, 3458

RAZNO
Beseda 50 par. davek 3.— Otn Najmanjši znesek 8 Din

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert. isonski orkester pjevačice 78/1

Gostilna „PRI LOVCU“
DRAGA GUSTIN
sveže morske ribe, rižota s školjki, nadevani lignji in drugo. Fini dobrinjski teran po 16 Din liter.

Kako sem se v 60. letu rešila gub
...IN KAKO SE MI JE POSREČILO, DA IZGLE DAM 20 LET MLAJSA

»Dosegla sem starost 60 let, torej starost, ko žena največkrat ne stremi več za tem, da bi bila privlačna. Vendar sem iz голе radovednosti hotela preizkusiti na svojem razoranem in ostarelem obrazu delovanje kreme Tokalon, hraniva za kožo. Premislite moje presenečenje ko so mi že po enomecnem uporabljanju kreme začeli govoriti: »Vi se pomlajujete!« Te opazke so me onogumile, da sem vtrajala in po petih mesecih se je izvršilo čudo, da mi zdaj vsakdo, ki me vidi, pravi, da izgledam kot žena s največ 40 do 45 leti. Moja polt je svetla in nežna, prijetno rožna, a gube so se vse izgubile komaj je naiti sled za nimi. To je čudovito! Ko bi torej hotele vse žene uporabljati kremo Tokalon, hranivo za kožo, ne bi bilo več stark.

Pripomba: Dama ki nam je poslala to pismo, nas je prosila, naj nienega mena ne obviavimo. Vsakdo pa lahko vidi njen lastni kopic. Krema Tokalon, hranivo za kožo, vsebuje nenavadne hranilne sestavine, ki se najsikrbeine in najpaziliveje pripravljajo in ki so po zadržju najboljših specialistov neobhodno potrebne koži da ohrani svojo svežost in čvrstost in da ostane svetla in brez najmanjše gubice. Uporabljajte kremo Tokalon, hranivo za kožo, rožne barve vsak večer preden greste spat, kremo Tokalon bele barve pa sicutri in čer dan čuditi se boste, kako se vam koža popravlja in kako se izboljšanje kaže že po eni sami noči!

insertirajte v našem listu!

Klavirski koncert Magde Rusy

Celo pri nas zadostuje že njeno čislano ime, da privabi mnogoštevilno publiko

Ljubljana, 13. decembra. V okviru XV. intirnega koncerta Glasbene Matice je s samostojnim klavirskim koncertom v torek zvečer nastopila ne samo iz Brändl-tria naša koncertni publiki, a tudi širšemu mednarodnemu svetu odlično poznana pianistka Magda Rusy. Nji ni kot taki treba šele odpirati vrat, iz ravnosti poti in jo pripraviti, kajti celo pri nas zadostuje že njeno čislano ime, da privabi mnogoštevilno publiko. Tako je bila tudi turek zvečer Hubadova pevka dvorana do vrha polna, kar se že davno ni zgodilo. Magda Rusy pa je za tako majhno sobo v vsakem pogledu prevelika. Moralna je pač v njo, ker ji prirediteljica Glasbena Matica pač računala s nezanesljivim občinstvom naših koncertnih posestnikov. Njenemu imenu in njeni umetnosti pa bi vsak način bila edino primerna Filharmonija in predvsem dostojen instrument. Vse je storiła Glasbena Matica, da je okrasila svoj zavid, svoje prostore, svojo mislo na zunanji in znotraj, nima pa do sedaj še klavirja, ki bi bil vreden, da bi k njemu sedeli domači in inozemski pianisti in umetniki. Tako se zdi Glasbena Matica kakor navidezno lep, zdrav človek s skrivito notranjo napako. Da tak zavid, na katerega je ponosen ves narod, nima dosejaj vsega, do česar ima pravico, a tudi dožnost, ni samo velika škoda, temveč kdaj pa kdaj tudi sramota. Vemo, da nabava prvostrenske klavirja ni zadeva, ki bi se dala odpraviti s par tisočaki. Gl. Mauca je že davno sama čutila potrebo po nujni ureditvi tega vprašanja: če so se našla sredstva in nemala, za ono, se morajo na kakšen način najti tudi za drugo. Zdi se mi, da izpolnjujemo svojo dožnost in govorim v imenu vseh naših pianistov, ako tako odkrito opozarjam na ta nedostatek.

Program v glavnih potezah romantično-plastičen bi prej mogel zanikati zaradi svoje močne izrazitosti pianista kakor pianistko, od katere bi povprečno pričakovali, da se bo posvetila estvarem, ki so mehkejši ženski naravi bližje. Magda Rusy je umetnica moške nadržanosti, krepke sile, ki s svojim dinamičnim in resolutnim navajam prav nič ne ešči tradicionalni nežni žensvenosti. Z jakim pogrom in dovršeno sprtnostjo je odgrnila »Italijanski koncert« Bacha, ki je pač veliki sonati, kakršna je pozneje izobliko-

val Beethoven bližja, kakor pa koncertu. Pomen koncerta leži v tekmovalju solo-instrumenta in na pr. z orkestrom. Da bi to združil na enem samem glasbilu, orglah ali klavirju, je Bach držeč se vzora vloginskih koncertov, očel dinamično ali tematično nastop solista od orkestralnega ozadja. Sicer so »solo« in »tutti« le slabše označeni, tudi po zvočnosti se niso mogli mnogo ločiti, toda duhovni problem klavirskega koncerta je Bach temeljiteje rešil, kot marsikateri njegov naslednik.

Namesto najavljene Händlovih varijacij, op. 24 Brahmsa smo slišali Beethovenovih »32 varijacij« v c-molu. Po obsežnosti, vsebini in tehničnih problemih ogromno delo kaže brezskopno neizpurnost Beethovnega genija in čudovito mnogostranstvo in pestrost presnavljanja in pretvarjanja ene in iste glasbene misli. Ko na pr. Schubertu, katerega »Impromptu« v b-duru, op. 142 z varijacijami smo slišali na četrtem mestu, že začno sahniti nove tematične preobrazbe. Beethoven pričara vedno znova nepričakovane duhovite in mikavne tvorbe. In ko svoje delo sklene, čuti, da bi s lahkoto smogel še in še govoriti v teh svojih tonih. Nekoliko dolgozema, kdaj pa kdaj celo banalno, a lionska, a pristna lastna je bila na tretjem mestu podana Weberova sonata v a-duru, op. 39. Magda Rusy pa ji je s samonjuno interpretacijo dala več veljavnosti in tehtnosti, kakor je v resnici ima.

Zanimivejši je bil po kratki pavzi prej omenjeni Schubertov »Impromptu«, klavirska pesem, bujni, barviti klavirski romantizem, Chopina-Rusy je zaigrala štiri: »Etude« — smo sicer slišali v poetičnejši, neposrednejši obliki, ne za izlepa tako precizno iznesena, izklesanega in jasnega. In končno je v njem Rusy pokazala vendarle, da je v njej mnogo nežne žensvenosti. Zmagovita v c-durski svetlobi in širokosti kipeča folkloristično v melodiki in ritmiki občutena »Rapsodija« Dohnanya je zaključila zelo zanimivi klavirski večer Magde Rusy. Občinstvo jo je radodarno nagradilo z nardušnim ploška njem za vsako podano točko, zlasti pa za one, ki zahtevajo tehnične sprtnosti. Za opisanim programom se poslušaleci seveda niso zadovoljili. Umetnica se je morala odkupiti še z nekaterimi dodatki.

Turčijo za pogodbo, da se vojnim ladjam preprovo prehod skozi morake teži. Nasprotstvo med francoskimi in ruskimi aspiracijami je šlo zopet le v korist Angliji. Četudi si je zaradi tega nakopala obojestransko sovraštvo, je zala prepričati, da se nista Francija in Rusija zvezali roper njo. To stanje je trajalo do dobe »oboroženega miru« v zadnji četrtini 19. stoletja. Težišče je bilo na vzvodnem delu Sredozemskega. Dobilni smo krimsko vojno in pariški dogovor, nato rusko-turško vojno in berlinski kongres. Velesile so se razcepile v dva tabora. Trocarska zveza je spojila Nemčijo, Avstro-Ogrsko in Rusijo, ki pa se je kmalu razcepila zaradi odstopa Rusije, vendar je nastopila pri pristopila Italija. Znani londonski pakt je nato zvezi Anglija-Francija-Rusija pritegnil 1. 1915 se Italijo in tako je nastala antanta.

Sredozemsko vprašanje se je najprej koncentriralo na Egipt, a je nato zajelo še Tunis in končno Maroko. Poseben sporazum med Anglijo in Francijo l. 1904 je priznal Angliji dominanten položaj v Egiptu, Anglija pa Franciji svobodne roke v Maroku. Temu je sledil še angleško-ruski dogovor glede Perzije, Afganistana in Tibeta. V vseh teh dogovorih je šlo za nadvlado v Sredozemlju.

Ko so bila vprašanja na vzvodu rešena, je postala Afrika tista točka, kamor so se začeli ozirati evropske države, ki so hoteli razširiti svoje ozemlje. Zlasti jim je dišal Alžir, ki pa se je dolgo upiral. Ko ga je končno zasedla Francija, ji je bila odprta pot v Tunis in Maroko. Tudi Italija je aspirirala na Tunis, češ, da ima tam mnogo kolonistov. Našla je zaprta ušesa in je morala obrniti svojo pozornost na Tripolis. Že prej je Italija koketirala z Abesinijo, kjer so se bile velike notranje borbe za prestol. Najprej so udrl v Abesinijo Egipčani, a so bili premagani Italijani so me tem kupili pristanišče Asab ob južnem vzhodu v Rdeče morje vlad pa je nakupovala še druge zemljišča v Abesiniji. Prišlo je do spora s cesarjem Ivanom, ki mu je sledil Menelik. Ta je sklenil z Italijo pogodbo, ki med drugim pravi: »S. M. le roi des rois d'Ethiopia consent a se servir du Gouvernement de S. M. le roi d'Italie pour traiter les affaires qu'il aurait d'autres puissances ou gouvernements.« Interpretacija tega stavka je povzročila živahne polemike med italijansko in abesinsko vlado. Italijani so bili mnenja, da je Abesinija primorana, da se posuži italijanske vlade pri pogajanjih z drugimi državami, ali z drugimi besedami: Abesinija bi bila pod italijanskim protektoratom. Abesinci so nasprotno trdili da pakt predvideva le možnost, da se abesinski cesar obrne na italijansko vlado kot posrednika in pa tega dolžan storiti. Tako je prišlo do vojne l. 1893, ki se je končala s porazom Italije in je Italija v dogovoru v Addis Abebi l. 1896 zajamčila Abesiniji popolno neodvisnost: »L'Italie reconnait l'indépendance absolue en sans reserve de l'Empire ethiopien comme Etat souverain.«

Abesinija je kmalu sklenila trgovinske in prijateljske pogodbe z Rusijo, Francijo, Anglijo, Nemčijo in Italijo, kar je povzročilo precej nesporazumov. Prišlo je do londonskega dogovora l. 1906, ki naj bi zagotovil Abesiniji integriteto, a jo je obenem razdelil na interesne sfere. Ti dogovori so bili storjeni, ne da bi se pri tem vprašala Abesinija, ki pakta zaradi tega ni nikdar priznala. Pri sedanjem sporu se Italija v glavnem sklicuje na določila londonskega pakta, obenem pa navaja še druge razloge, ki so znani iz dnevnega časopisa.

OTROSKA RADOVEDNOST
Jurček opazuje dekle, kako molze kravo. Ko je goliđa že polna, zakliče: Ančka, dajte kravici to mleko popiti in pomolzite jo znova, to je tako zanimivo.

Ne gre
— Čuj, prijatelj, ali bi mogel nasvetovati učinkovito sredstvo proti nespešnosti?
— Nič lažjega. Stej do tisoč, pa boš gotovo zaspal.

— Kaj se ti meša! Kako pa naj naučim šteti do tisoč svojega Jurčka, ki je star komaj tri mesece?

Pred sodiščem
Sodnik: Sram vas bodi, tako čuden fant, pa ukrade sukno. Službo ste izgubili in povrh ste še nakopali očetu sramoto.
Mladenič: Ubogi moj oče, ta suknja mu je bila čez prsi pretisna.

Noč in dan požirajo prah

Strašne muke italijanskih vojakov in delavcev v Abesiniji

Italijanski vojniki in delavci zaposleni pri gradnji cest v Eritreji in zasedenem ozemlju Abesinije, morajo že od začetka abesinske vojne požirati toliko prahu, kolikor ga ni požrla nobena armada, odkar pomni zgodovina. Prah abesinskih pustinj jedo z vsako jedjo in zalivajo z rdečim vinom. Požirajo prah kadar se vale oblaki čestnega prahu, ko stopajo za tovornimi avtomobili ali pa kadar prinaša veter z gora z drobnim peskom pomešan prah. Ponoči, kadar spe v svojih šotirih, jim lega na pljuča, ker prodira skozi odeje, posebno kadar se napije nočne rose.

Abesinski prah je siv ali rdečkast in kisli. Na razvranih cestah ga leži čez gleženj. Vdihavan lega težko na pljuča draži k dedšemu kašlju in proti njemu ni učinkovitega sredstva. Italijanski pionirji, zaposleni z graditvijo cest, so podobni živim kipom iz sivga ali rdečkastega kamna. Pot, ki jim lije v potokih z obrazov in golih teles, zapušča v prahu vrazane brazde, toda žilavi pionirji prenašajo muke s stoječim nasmehom, ki prča, da dobro vedo,

da se bodo nekega dne zgrudili s kravato peno na ustih.

Ob cestah, po katerih se pomikajo neskončne kolone tovornih avtomobilov, ni skoraj nobenega rastlinsva. Prah pokriva vse redka trava in listje na drevju se sploh ne vidi. Veje z uvelim listem pokrite na debelo s prahom, močev kviško kakor roke, iztegnjene v obupnem klicu ali očitku. Prašne pustinje ovirajo Elovek, v hoji pripeka sočnice mu pa tudi ne more prinesiti hladila in odhida. Kadar začne deževati se izpremeni prah v gosto, nepredhodno blato, v katerem obrise italijanske vozila in po katerem se pomikajo nečisti le z največjo težavo. Toda italijanski vojniki hrepeno po nativih in blatu, kajti le dež jih more rešiti prahu, ki jim pošasti razdraga pljuča. Nepopisne muke prenašajo Italijani v Abesiniji, njihov pobod je eden najtežjih, kar jih pomni zgodovina kolonialnih vojn. Prav imajo tisti, ki pravijo, da se Abesinija sama najbolje brani, da zemlja sama zapira sovražni vojski vrata.

Milijonarji v Angliji izumirajo

Angleško finančno ministertvo z veliko skrbjo zasleduje naglo padanje števila milijonarjev v Angliji od katerih je dobivala finančna uprava lepe dohodeke. Leta 1930, tik predno je posegla gospodarska kriza tudi v Anglijo, je bilo tam še 850 milijonarjev, večina lastnikov ogromnih veleposesev, prihajajočih skozi dolga stoletja od enega plemiškega rodu k drugemu. V prvem letu gospodarske krize se je skrčilo število angleških milijonarjev za 172, v naslednjem letu pa še za 226. Matematiški finančnega ministertva, ki vsako leto pred sestavo poročanja po številu verjetnosti izračunajo koliko milijonov premoženj bo zaradi smrti izpremenilo lastnike in bo obremenjeno z davkom od dedščine so začeli obupavati nad svojimi računi. Sicer pa ni čuda, ker se je število milijonarjev kot rečeno močno skrčilo, poleg tega se je na skrčilo tudi premoženje ostalih in zato so dohodki davkov na dedščine močno padli. Kaj to pomeni, bomo lahko razumeli, če pomislimo, da je zaslužil sir John Ellerman med 20.000.000 funtov Sterlingov in od tega je dobila država 12,5 milijonov. Zaprta milijonarjev je podlaga dohodkov iz naslova davka od dedščine, kakor je zaslužek srednjih slojev podlega dohodninskega davka. Zaprta država 11 milijonarjev, umrlih lani, je vrgla državo 20.000.000 funtov. To pa zadostuje za zgraditev treh največjih bojnih ladij ali za pokritje vseh stroškov londonske policije skozi dve leti. Davek od dedščin vrže Angliji na leto povprečno 85.000.000 funtov. Višja sila je z enkrat obdržala te dohodeke na isti višini, ker je umrlo razmeroma mnogo milijonarjev. Izgledi na prihodnja leta so pa tem manj razveseljivi.

zvižaja, bi moja žena s svojo zahtevno prodajo. Vlogo varanega moža moram igrati naprej. In tako je preveč ustrežljivi trgovci izuril ženo in prijatelja.

Iz Maribora

— Je le formalnost. V eni zadnjih številkih smo poročali, da je tekstilna tovarna Zelenka & Co v Mariboru te dni odpuštila vse svoje delavce. Kakor smo se informirali pri obratnih zaupnikih te tovarne, je odpuščena zgolj formalnega značaja. Delavstvo je soglasno sprejelo odpuščanje, zaradi čiščenja kotlov in kurilnih naprav in ker so zgubljeni delovni čas nadoknadili z nadurnimi, ki jih imajo že skozi dva meseca in jih bodo delali še nadalje. Delavstvo je po izjavah obratnih zaupnikov zadovoljno, da bo moglo praznovati božične praznike v miru in se 2. januarja zopet povrne na delo pod istimi pogoji in na ista mesta.

— Harmonikarje Rdečega križa so v Zagrebu filmali. Kakor smo že poročali, so mali moriborski harmonikarji Rdečega križa, ki jih od uspeha do uspeha vodi neumorni vodja in priznani glasbenik g. Viko Šušteršič, doživela triumfalni uspeh na dveh do zadnjega prostora razprodanih koncertih v veliki razkošni dvorani Evropa Palace v Zagrebu. Ker so tako sijajno uspeli ti mariborski samarjanci, so jih povabili v studio Jugofilma v Zagrebu, kjer so harmonikarji igrali in peli za film. Tako bodo imeli priliko, da jih slišimo in vidimo na platnu v Union-kinu v Mariboru, kjer bo tekel film mariborskih harmonikarjev Podmladka Rdečega križa že v nekaj dneh.

— Zaslužna kazen. Včeraj je mariborski mali kazenski senat obsodil 29-letnega delavca Avgusta Horvata iz Lipovcev zaradi tatvine na 8 mesecev strogega zapora. Take kazni so umestne, saj skoraj ni dneva, da bi ne bilo v Mariboru in okolici kje ukradeno kako kolo.

— V Celju aretirani. Te dni je neznanec ukradel občinskemu tajniku s Pobrežja novo zimsko sukno klobuk, rokavice in ogrtač. V zvezi s to tatvino so včeraj v Celju aretirali nekega moža, ki je bil istega dne v hiši, kjer je bil tajnik okraden.

— Razglaš. V smislu § 12 gradbenega zakona ter § 30 Pravilnika za izdelavo regulacijskih načrtov bo počenš s 16. 12. 1935 do vključno 14. 1. 1936 javno razgrnjena izprememba regulacije mestne četrti pod Kalvarijo. Načrti bodo v navedenem terminu na vpogled v mestnem gradbenem uradu v Franciškovski ul. št. 8/II., soba št. 2 in sicer dnevno razen nedelj in praznikov med 10. in 12. uro. Ugovori zoper navedeno izpremembo regulacije se morajo predložiti najdalje v 15 dneh po izteku roka za javni vpogled, sicer se po § 8 gradbenega zakona ne bodo jemali v poštev.

— Ciril Debevec, uvaževani režiser ljubljanske drame študira kot gost v mariborskim ansamblom M. Rostandovo prestrelišno dramo »Veste« delo ki spada v isto vrsto kot na pr. »Stilmonski župan«, »Groh neznanec vojaka« itd.

— Prva repriza »Malomešanov«, Kreftove jedke in odsko izvirno pisane tragi-komedije, bo v soboto, 14. t. m. za red C. Delo je tudi v igralskem oziru izredno lepo uspelo.

— Nedelja v gledališču. Dve priljubljene operi se ponovita po znižanih cenah. Popoldne ob 15. uri Straussova komična opereta »Beneška noč«, zvečer vedno privlačna »Poljska kraljica«.

Ozadje italijansko — abesinskega spora

Iz predavanj profesorja zagrebške komercialno ekonomske visoke šole dr. J. Nagya

Ljubljana, 13. decembra. Menda ni še nobeno predavanje Ljudske univerze zbudilo toliko zanimanja, kakor predavanje profesorja komercialno ekonomske visoke šole v Zagrebu g. dr. Josipa Nagya. Snov pa je bila tudi časi primerna, saj je obravnavala kolonialno politiko evropskih držav, ki je povzročila sedanji italijansko-abesinski spor. Naslov »O Jadrana do Kanarskih otokov« ni dal slutiti, da bo predavanje tako zanimivo, toda prof. Nagy je posrečeno vpletel v opis potovanja važnost Sredozemskega morja, kar je v nemali meri povzročilo, da sta bili obe predavanji, zlasti drugo izredno dobro obiskani. O prvem predavalnem večeru smo kratko že poročali, danes pa hočemo spregovoriti o tem nekaj več.

Sredozemsko morje odlepaajo trije svetovi: Evropa, Afrika in Azija. Ob njegovih obalah so nastanjeni najrazličnejši narodi, ki so bili od nekdaj med seboj v borbi za nadvlado. Tu se je odločala svetovna zgodovina. Že v 18. stoletju je to začutila Anglija in se je v sredozemski kotlini dobro zadržala. Postavila si je tako močno bazo, da z lahkoto paralizira vsako hegemonistično težnjo od katerekoli strani. Sredozemsko morje odpira pot v Indijo, biser angleških kolonij, do Kitajske, ki se na vsi moči trudi, da bi zaprla svoja vrata tujcem. Po isti poti se pride tudi v faraonski Egipt in razne druge dežele, za ka-

tere se po načelih upravičene ali neupravičene kolonialne ekspanzije pripravata dva kontinenta. Zgodovina Sredozemskega morja sega v pamitive, vprašanja pa, ki so v zvezi z današnjimi dogodki, imajo svoj izvor v 16. stoletju. Francija je bila prva, ki je navezala stike s Turčijo in je postala najvplivnejša država ob Sredozemskem morju. Tudi Anglija je začela koketirati s Turčijo in tako je postala Franciji nevaren tekmeec. Angliji je šlo v prvi vrsti za vodilno mesto v svetovni trgovini, kar je seveda privedlo do velikih političnih zapletitjav na Sredozemskem morju, ki so bili mestoma povsem ofenzivnega značaja. V španski nasledstveni vojni so Angleži pridobili Gibraltar, ključ za prehod iz Sredozemja v Atlantik. Sto let pozneje je zaplapolala britanska zastava na Maliti in tako je prišel tudi vzhod del Sredozemskega morja pod angleško kontrolo.

Napoleon Bonaparte je v duhu videl to, kar se je za njim uresničilo. Dejal je: Francija sicer nima kolonij, ima pa glavno besedo na Sredozemskem morju. Vpliv na tem francoskem jezeru bo rodil kolonialno posest. Tudi Rusija si je prizadevala, da bi dobila izhod iz Črnega v Sredozemsko morje. Že Katarina II. je izposlovala ruskim trgovskim ladjam prost prehod skozi Dardanele. Rusija ni računala na angleške politike, ki so kmalu pridobili

To je bil globok, čuden, pomemben molk v jasni, prostorni, razkošni dvorani. Podobe in sanje so prehitale z vojvode na Süssa, s Süssa na vojvodo Godrnjačič magov glas je bil v teh sanjah, v njih je bil tudi mrtvi otrok, čigar prsti so tvorili črko Šin.

Slednič je prišel dvorni kancelar Scheffer. Zdaj je spadal med židove nasprotnike. Pot ga je obilil, ko je zagledal Süssa, ker je mislil, da ga hoče vojvoda soočiti z židom in bal se je, da bo imel težko stališče proti temu vražje premetenemu možu.

Toda zgodilo se je drugače. Komaj je kancelar vstopil, se je vojvoda vzravnil in dejal s strogim, vojaško ledenim, ukazujočim glasom presenečenemu ministru: »Navzoč gospod finančni ravnatelj se pritožuje, da se širijo o njem prde kleвете in zahteva, naj ga odpustim. Priznavajoč njegovo delo, ki ga je opravljal do sled v naše popolno in miščno zadovoljstvo, želimo, da nam ostane za vsako ceno ohranjen. Napišite torej takei. Fks-lenca, potrdilo, legitimacijo, absolutorij ali kakor pač to imenujete, vojvodski ukaz, ki odvezuje gospoda finančnega ravnatelja vsake odgovornosti za vsa njegova dejanja v preteklosti in bodočnosti. V bodoče ne bo nikomur, na nai bo kdorkoli odgovarjal za svoja dejanja. Napišite to listno

Prevelika potrpežljivost ni dobra

Da prevelika potrpežljivost ni dobra, je spoznal na lastni koži bogat pariški trgovec, ki je ljubil svojo mlado, lepo ženo in svojega prijatelja. pa je oba izgubil. Njegov prijatelj je začel nenakrat težko prenašati vesel in živahen značaj svoje ženice in hotel se je ločiti. Trgovec je bilo znano, kaj ga teži in ponudil mu je pomoč, da bi čim prej dosegel ločitev. Veš kaj, mu je dejal, storiva takole: tvoja žena je krepkostna in poštena, ljubi pa zabavo in smeh. Odpotuješ po uradnih opravkih, jaz pa povabim tvojo ženo na večerjo, a ti se nenadoma vrneš in naju zasašiš. Delal se bom, kakor da sem tvojo ženo zapeljal.

Rečeno, storjeno. Vse je šlo gladko, nezadovoljen mož je dosegel ločitev, toda trgovec je sam padel v jamo, ki jo je bil izkopal drugemu. Njegova ljubljena žena je zahtevala ločitev, čim je zvedela, kaj je storil mož z ženo svojega najboljšega prijatelja. Zalužljeni nesrečnej je zaman rotil svojo ženo, da ni imela nikoli ljubavnega razmerja s prijateljevo ženo. Končno je odšel k prijatelju ki mu je bil storil veliko uslugo in ga na kolensih prosil, naj mu pomaga prepričati ljubosumno ženo, da je nedolžen. Toda nevalježnost je plačilo sveta. Kaj se ti je zmešalo — je odgovoril prijatelj. Moja žena se je pritožila proti razvedbi sodišča, ki me je oprostil. Če bi ustreleg tvoje želji in izpovedal da je bilo vse le

šani v komornega prokuratorja tajne pisarne, je z veliko skrbjo opazoval galantno pozornost, s katero je vojvoda nenakrat osrečil njegovo mater Johanno Ulricko Götzovo in njegovo sestro Elizabeto Salome. Sam ni prav vedel, kaj naj počne. Na eni strani je bila čast za vsako damo, če je lažljiva ali vladar in dolžnost podložnic je bila pripadati od boga danemu gospodarju z dušo in telesom. Tudi njegovi karieri bi mogla ta vojvodova naklonjenost samo koristiti. Drugače je pa zopet vodila pot od vojvode in k vojvodi vedno preko usodnega žida. Götz je dobil celo vtiš, da Elizabeta Salome raje vidi žida, nego vojvodo. In čeprav je bil Süss glede na svoj položaj na dvoru do gotove meje obvarovan običajnega židovskega smrada, je bilo vendar mučno misliti si mater in sestro v intimnem razmerju z njim. Morda bi bil napravil ekspeditivni svetnik temu notranjemu razkolu kratek konec, odločil bi bil svoje mesto ter se umaknil z materjo in sestro na svoje posestvo na Heilbronn. Toda prigoda z Napolitanko in vojvodova bolezen sta ga navdala z globoko žalostjo. Spoznal je, da se je težko pregrešil nad svojim vladarjem in vest mu ni dovoljevala takega izhoda. Čakal je torej molče in neodločen, kako se bo stvar razvila.

Lion Feuchtwagner: 105

Žid Süss

Roman
Süss je vedel, da Karel Aleksander zavedno še ni bil zakrivil nobene podlosti in da gotovo ne bo priznal pravih nagibov tega izgovora. Zato se ni mogel premagati, da bi vojvode s tem ne nadlegoval. Hotel je, da bi ga zaradi te obsodbe neprestano pekla vest. Ob prvi priliki mu je dejal: Zdaj pa pojde bolje z Götzovima damama, ko smo spravili mladega Koppenhoferja s poti. Vojvoda ga je hotel nahurčiti, pa je samo zamrmral in odgovoril dokaj brezbrizno: Mi? Mi? Süss se je pa smehljat in molčal.

Njegovi sovražniki so zvedeli, da se je zdel vojvodi židov korak proti mladem Koppenhoferju premagljen in da ga ni odobraval. Niso razumeli vojvodove prizanesljivosti in porabili so ugodno priliko za napad na tako neumestno prizanesljivost. Opozorili so ga na to in utemeljili svojo trditve z mnogimi številkami, češ, da Süss pritiska in izsesava deželo samo za svoj žep. Vojvoda pa od tega nič nima, nasprotno, žid ga pri vsaki kupčiji opehari in okrade. Govorili so skoraj dve uri in Karel Aleksander jim ni branil. Poslušal

jih je do konca in dal si je celo temeljiteje pojasniti nekatere podrobnosti, ki jih ni dobro razumel. Posebno mu je moral dom Bartelemj Pancorbo točno pojasniti, kako ga žid slepari in vodi za nos z dragulji, ki nimajo nobene vrednosti. Ko so mu vse povedali, jih je prijazno odslovil ne da bi kaj odgovoril na njihove obdobjitve.

Naslednje dni se je pojavil Süss brez poziva v palači. Dejal je, da je šišal, da se proti njemu zopet kuje zarota. Nerad bi videl, da bi njegove papirje še drugi pregledovali. Tej sramoti bi se rad izognil. Prosi torej znova napomnižneje, naj ga vojvoda odpusti.

— Čuj žid, — je dejal Karel Aleksander, — v oktobru si mi prodal dragulj za dobrih 50.000 dukatov. Kakšno cenilo ima ta dragulj?

Zdaj komaj petsto dukatov, je odgovoril žid. Upri je pogled v vojvodo, se brezbrizno nasmehnil in odgovoril: — Da, cena takih karinov se ravna po povpraševanju in njihova vrednost se zelo menja.

— Dobro, — je dejal Karel Aleksander, potem sta pa oba molčala. Vojvoda je pozvonil in naročil, naj takoj pride k njemu dvorni kancelar Scheffer. Mnilo je pa 20 minut, predno je kancelar prišel in v teh 20 minutah nista izpregovorila niti besedice. Drug na drugega sploh nista mislila.

— Čuj žid, — je kriknil slednič srdito. In Süss je odšel. Ni pa odšel kakor kancelar. Stopal je počasi, glavno ponosno dvignjeno in s samozavestnim, škodoželjnim smehljajem na ustih.

Toda vojvoda je preklinjal in besnel, ko je ostal sam. Rnil je rohnel trgal nedolžne, močne, strahotne okove, ki so ga vezali z židom.

10
Plavalasi ekspeditivni svetnik Götz, ki je bil navzlic svoji očitni mladostni povi-

— Čuj žid, — je dejal Karel Aleksander, — v oktobru si mi prodal dragulj za dobrih 50.000 dukatov. Kakšno cenilo ima ta dragulj?

Zdaj komaj petsto dukatov, je odgovoril žid. Upri je pogled v vojvodo, se brezbrizno nasmehnil in odgovoril: — Da, cena takih karinov se ravna po povpraševanju in njihova vrednost se zelo menja.

— Dobro, — je dejal Karel Aleksander, potem sta pa oba molčala. Vojvoda je pozvonil in naročil, naj takoj pride k njemu dvorni kancelar Scheffer. Mnilo je pa 20 minut, predno je kancelar prišel in v teh 20 minutah nista izpregovorila niti besedice. Drug na drugega sploh nista mislila.

— Čuj žid, — je kriknil slednič srdito. In Süss je odšel. Ni pa odšel kakor kancelar. Stopal je počasi, glavno ponosno dvignjeno in s samozavestnim, škodoželjnim smehljajem na ustih.

Toda vojvoda je preklinjal in besnel, ko je ostal sam. Rnil je rohnel trgal nedolžne, močne, strahotne okove, ki so ga vezali z židom.

10
Plavalasi ekspeditivni svetnik Götz, ki je bil navzlic svoji očitni mladostni povi-